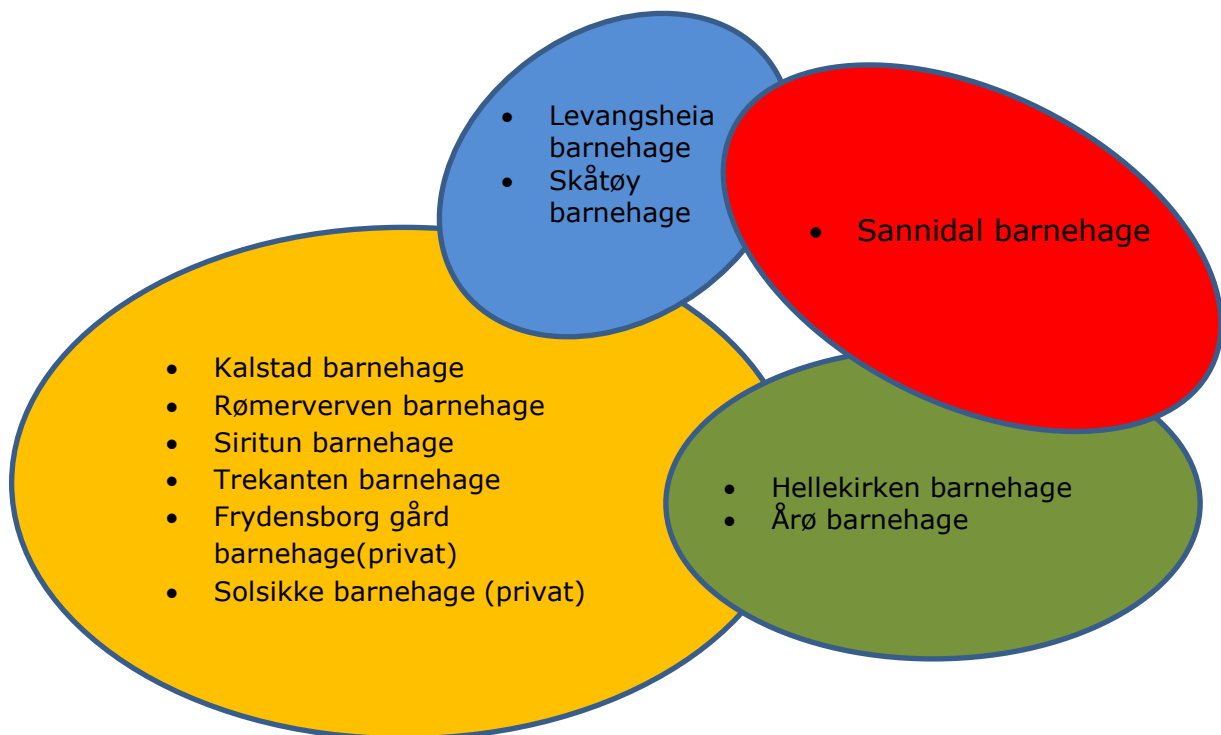

Kragerøbarnehagenes pedagogiske plan 2017 - 2021

- Kragerøbarnehagen; for dagens barnehagebarn = morgendagens verdensborgere

Vårt mål:

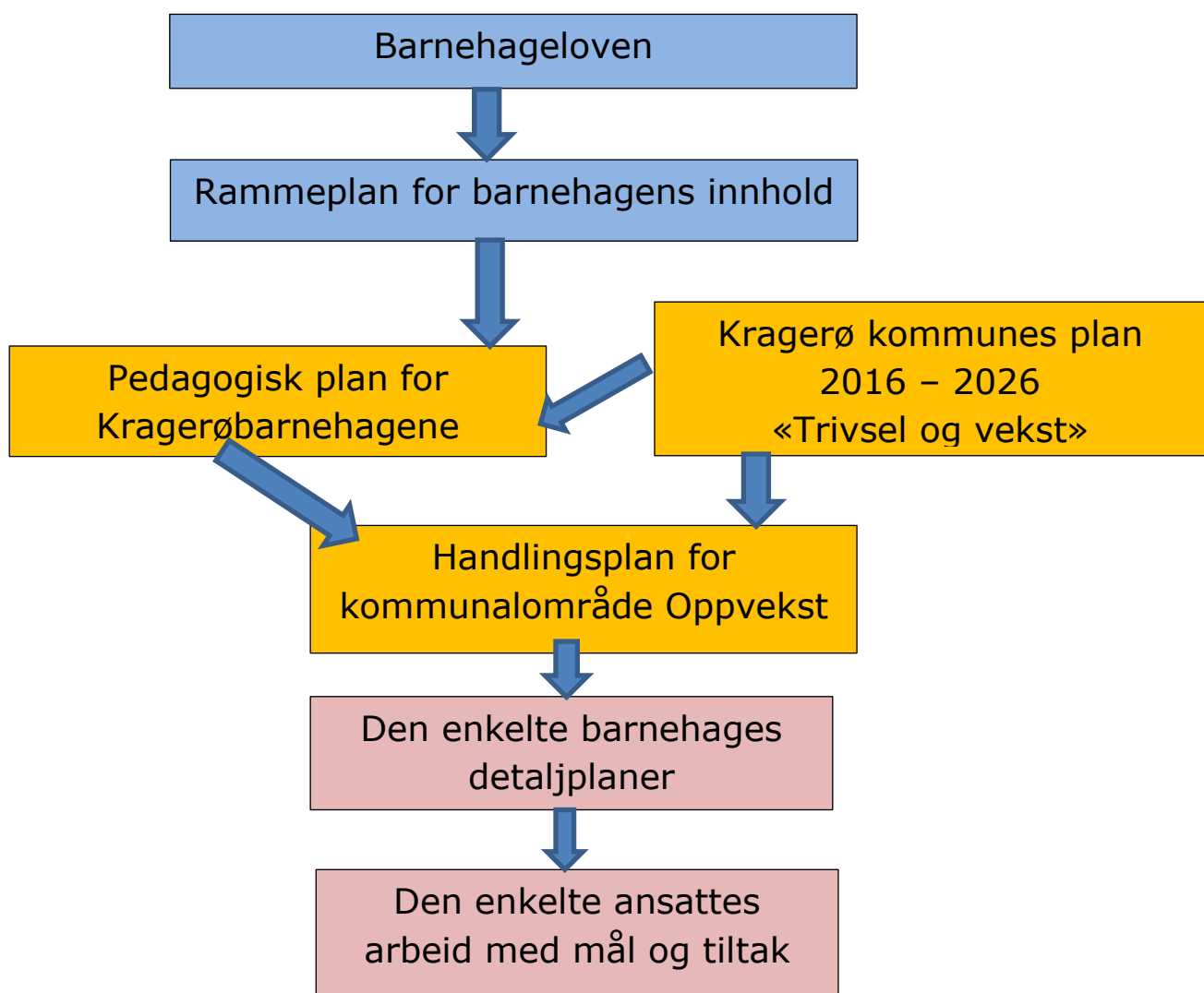
I Kragerøbarnehagene får barna en best mulig start i livet og er godt forberedt før de skal ut i «verden»

Velkommen!

Kragerø barnehagene ønsker deg velkommen som leser av Kragerøbarnehagenes felles pedagogiske plan, enten du er foresatt, ansatt, politiker eller bare er så heldig å ha kommet over den. I denne planen har vi samlet det vi har av felles mål og satsinger i våre 9 kommunale og 2 private barnehager

1. Oversikt over lov- og plansystemet for Kragerøbarnehagene

Planens innhold

- 1.0 Oversikt over lov- og plansystemet
- 2.0 Verdier og gjennomgående holdninger
- 3.0 Barnehagens leke- og læringsmiljø
  - 3.1. Kragerøbarnehagens modell av leke- og læringsmiljøet
    - 3.1.1 Litt om lekens fortreffelighet
  - 3.2 Organisering, allsidighet og progresjon
  - 3.3 Personalet; barnehagens viktigste ressurs
    - 3.3.1 Forventninger til voksenadferden i barnehagen
  - 3.4 Satsing på språk
    - 3.4.1 Språktrekanten
  - 3.5 Satsing på sosial kompetanse
    - 3.5.1 Innsats mot mobbing
- 4.0 Fysisk aktivitet og sunn mat
- 5.0 Tidlig innsats
  - 5.1 Barnehagens bidrag til rask hjelp og tidlige tiltak
- 6.0 Kulturelt mangfold i barnehagen
  - 6.1 Barnehagens arbeid med kulturelt mangfold
- 7.0 Gode overgangsrutiner
  - 7.1 Overgang hjem barnehage
  - 7.2 Overgang barnehage – barnehage
  - 7.3 Overgang barnehage skole
- 8.0 Samarbeid hjem barnehage
  - 8.1 Samarbeid om enkeltbarnet
  - 8.2 Samarbeid på gruppenivå
  - 8.3 Forventninger til foresatte
  - 8.4 Samtaleskjema
- 9.0 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

2.0 Verdier og gjennomgående holdninger

Barnehageloven § 1 Formål

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.

Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.»

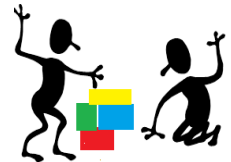
Vårt mål:

- **Alle barn skal ha mulighet til å påvirke sin egen dag i barnehagen (medvirkning)**
- **Alle barn skal oppleve at de er en del av fellesskapet og at deres mening teller like mye som andres mening (demokrati)**
- **Alle barn skal oppleve at det er mye som er likt og mye som er ulikt hos mennesker, enten det gjelder kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, etnisitet, kultur, sosial status, språk og religion. Barnehagens personale skal være tydelige på at alle er like mye verd uansett hvem de er (Mangfold, gjensidig respekt, likestilling og likeverd)**
- **Alle barn skal oppleve at det er viktig å ta vare på seg selv, hverandre og omgivelsene rundt dem (bærekraftig utvikling)**
- **Barnehagen skal hjelpe alle barn til å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser (livsmestring og helse)**

MÅL: verdier og gjennomgående holdninger	FOR Å NÅ MÅLET MÅ VÅR BARNEHAGE:	FOR Å NÅ MÅLET MÅ JEG:
<p>i ... barnehage jobber vi med: Alle barn skal ha mulighet til å påvirke sin egen dag i barnehagen (medvirking)</p>		
<p>Alle barn skal oppleve at de er en del av felleskapet og at deres mening teller like mye som andres mening (demokrati)</p>		
<p>Alle barn skal oppleve at det er mye som er likt og mye som er ulikt hos mennesker, enten det gjelder kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, etnisitet, kultur, sosial status, språk og religion. Barnehagens personale skal være tydelige på at alle er like mye verd uansett hvem de er (Mangfold, gjensidig respekt, likestilling og likeverd)</p>		
<p>Alle barn skal oppleve at det er viktig å ta vare på seg selv, hverandre og omgivelsene rundt dem (bærekraftig utvikling)</p>		
<p>Barnehagen skal hjelpe alle barn til å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser (livsmestring og helse)</p>		

3.0 Barnehagens leke- og læringsmiljø

- ✘ Barn blir påvirket av alt og alle som omgir dem i hverdagen. Deres utvikling, deres lek og læring, deres helse og trivsel avhenger av at barnehagen har fokus på:
  - gode relasjoner mellom barn og voksne
  - personalets kompetanse, holdninger og vilje til handling som fremmer barns trivsel og utvikling
  - organisering av dagene i forhold til hvor mye tid som settes av til lek, organisert aktivitet, måltidene, rutiner, turer, hvile osv.
  - vennskap og relasjoner til jevnaldrende
  - utvikling av språk og sosial kompetanse
  - jenter og gutters ulike behov og uttrykksformer

- ✘ For barnehagebarn er lek og læring to sider av samme sak. Barn lærer når de er;
  - aktive og engasjerte
  - opplever at det de gjør er meningsfullt for dem
  - er sammen med andre barn
  - omgitt av omsorg og trygghet
  - har aktive voksne som sørger for at de snubler i læringsmuligheter i barnehagehverdagen slik at de får erfaringer, gjør oppdagelser og opplever mestring som styrker både selvfølelsen og et ønske om å lære mer.

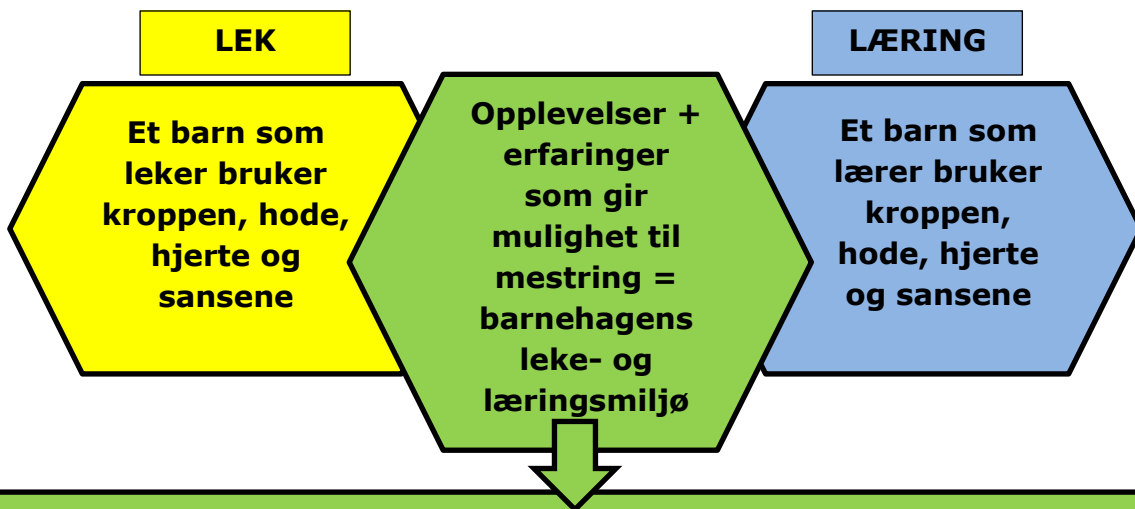
Vårt mål for leken:

I Kragerøbarnehagene legges det til rette for lek og læring:

- ute og inne
- tilrettelagt og spontant
- ved at barna får inspirasjon til leken gjennom utstyr og leker som fremmer deres utforskertrang
- ved at barna får hjelp til å komme inn i leken og til å leke med andre
- ved at barna kan leke lenge uten for mange avbrudd

3.1 Kragerøbarnehagens modell av leke- og læringsmiljøet

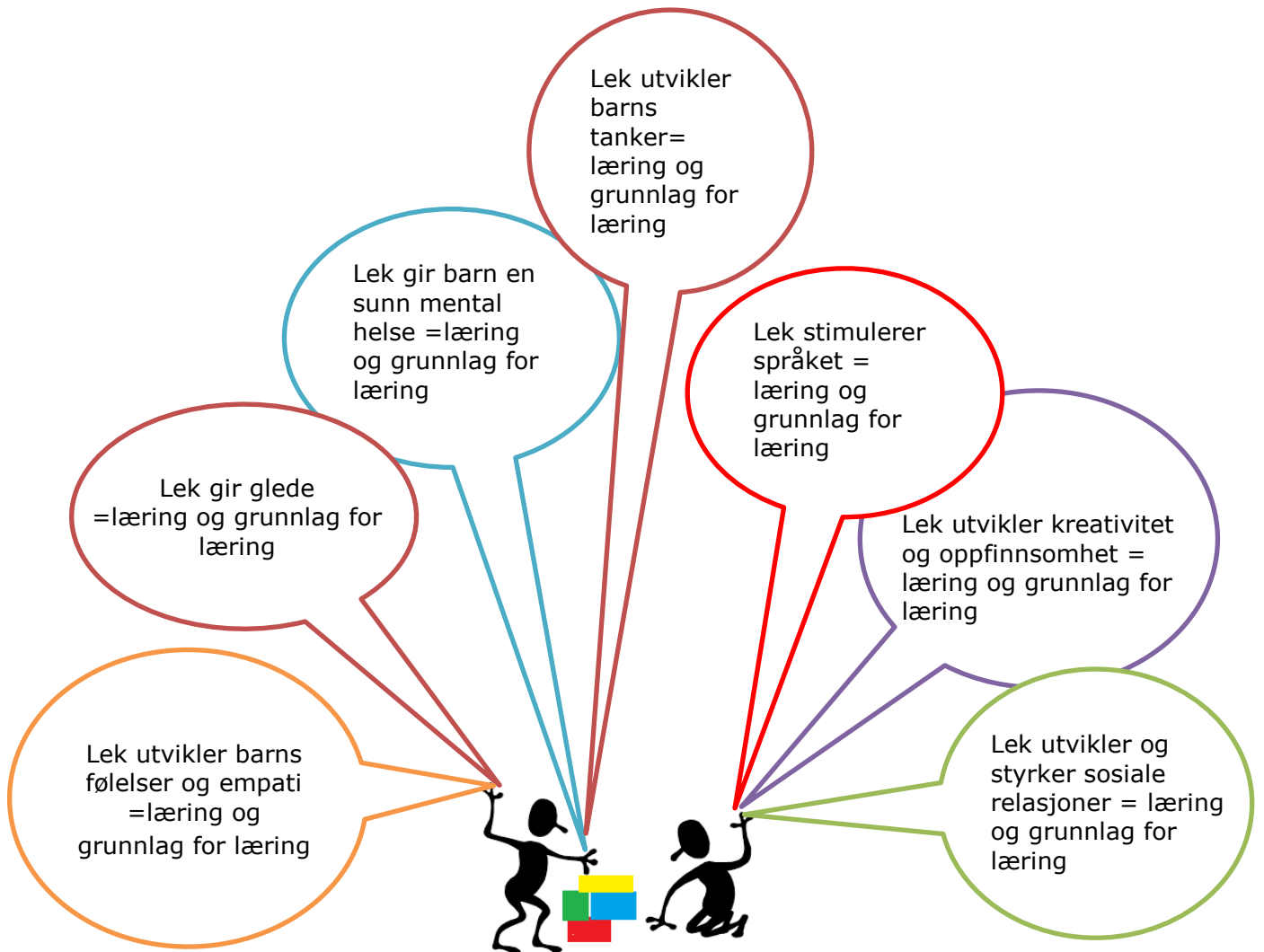

Det blir ett godt leke- og læringsmiljø når den voksne:

- Ⓢ Ivaretar enkelt barnets behov for omsorg og trygghet
- Ⓢ Etablerer gode relasjoner med hvert barn
- Ⓢ Legger til rette for varierende opplevelser og erfaringer
- Ⓢ Legger til rette for utvikling av språk og sosial kompetanse
- Ⓢ Fanger opp barnas interesser og følger opp med undrende og bekræftende innspill
- Ⓢ Støtter opp om og deltar i leken
- Ⓢ Gir barna medvirkning i innhold og organisering
- Ⓢ Varier og kombiner metodene som brukes
- Ⓢ Barnas motivasjon avhenger av den voksnes deltakelse, entusiasme og innlevelse
- Ⓢ Gir alle barna gode muligheter til å leke og lære ved å sette av tid, rom og plass.
- Ⓢ Legger til rette for læring ved å følge opp barnas nysgjerrighet, vitebegjær og lyst til å lære.
- Ⓢ Tilrettelegger for vennskap og gode relasjoner

3.1.1 Litt om lekens fortreffelighet:

MÅL: lek og læring	FOR Å NÅ MÅLET MÅ VÅR BARNEHAGE:	FOR Å NÅ MÅLET MÅ JEG:
I .. barnehagene legges det til rette for lek og læring:		
<ul style="list-style-type: none"> - ute og inne 		
<ul style="list-style-type: none"> - tilrettelagt og spontant 		
<ul style="list-style-type: none"> - ved at barna får inspirasjon til leken gjennom utstyr og leker som fremmer deres utforskertrang 		
<ul style="list-style-type: none"> - ved at barna får hjelp til å komme inn i leken og til å leke med andre 		
<ul style="list-style-type: none"> - ved at barna kan leke lenge uten for mange avbrudd 		

3.2 Organisering, allsidighet og progresjon

«Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver» gir en forpliktende ramme for hva en barnehage skal gjøre for å bidra til at barna trives og utvikler seg. Rammeplanen er delt inn i 7 fagområder som alle barn skal få erfaringer fra i hverdagen, og som legges inn i alle hverdagsaktivitetene.:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Vårt mål for organisering:

I Kragerøbarnehagene er dagene organisert på en måte som legger til rette for:

- **Barns behov for trygge og nære voksne**
- **Mange muligheter til språkstimulering**
- **God tid til barns lek både ute og inne**
- **Stimulering av barnas nysgjerrighet og utforskertrang**
- **Sosialt samspill og vennskap**
- **Naturopplevelser**
- **Fysisk aktivitet**
- **Balanse mellom aktivitet og hvile**
- **Gode måltider**

Vårt mål for allsidighet:

I Kragerøbarnehagene legger personalet til rette for temajobbing, opplevelser og nye impulser innenfor det barna er opptatt av. Slik skapes det situasjoner som gir dem mulighet til å oppdage sammenhenger, og på den måten bedre forstå verden rundt seg. Sammen kan barn og voksne finne ut «hvorfor er det sånn?»

Vårt mål for progresjon:

Personalet skaper progresjon ved å utvide, tilføye og finne andre måter å gjøre ting på etter hvert som barna utvikler seg og lærer nye ting.

MÅL: organisering, allsidighet, progresjon	FOR Å NÅ MÅLET MÅ VÅR BARNEHAGE:	FOR Å NÅ MÅLET MÅ JEG:
<p>..barnehage er organisert på en måte som legger til rette for:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barns behov for trygge og nære voksne - Mange muligheter til språkstimulering - God tid til barns lek både ute og inne - Stimulering av barnas nysgjerrighet og utforskertrang - Sosialt samspill og vennskap - Naturoplevelser - Fysisk aktivitet - Balanse mellom aktivitet og hvile - Gode måltider 		
<p>I .. barnehage legger personalet til rette for temajobbing, opplevelser og nye impulser innenfor det barna er opptatt av</p>		
<p>I ... barnehage skaper personalet progresjon ved å utvide, tilføye og finne andre måter å gjøre ting på etter hvert som barna utvikler seg og lærer nye ting.</p>		

3.3 Personalet; barnehagens viktigste ressurs

Personalet i barnehagen, eller «de voksne» som barna sier, har enten utdanning som barnehagelærer, barne- og ungdomsarbeider, barnevernspedagog eller vernepleier.

Alle ansatte er kjent med Barnehageloven og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, og forplikter seg til å følge disse. I tillegg skal alle ansatte i Kragerø kommune jobbe etter verdiene: **Brukerorientering + Endringsvilje + Respekt + Inkludering + Trygghet**

Vårt mål for personalet:
I Kragerøbarnehagene er det et stabilt og kompetent personale med høy faglig forståelse og kunnskap om barn og barnehage.

Når foresatte leverer barnet sitt i barnehagen skal de være sikre på at de møter mennesker med genuin interesse for å skape en kvalitativ god barnehage og som bidrar til at barnehagedagene fylles med en god blanding av lek, læring, moro og samvær.

Vårt mål for omsorg:
I Kragerøbarnehagene får alle barn ivaretatt behovet for omsorg, nærhet og støtte. På den måten kan barnet føle trygghet og få tillit til at barnehagen er et godt sted å være. Barn som er trygge og får nok omsorg, utvikler seg og lærer lettere på alle områder! Personalet gir god omsorg, trygghet og utviklingsmuligheter ved å:

- **Være anerkjennende**
- **Være lydhøre**
- **Vise nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill**
- **Møte barn på en omsorgsfull måte**
- **Være ansvarsbevisste, nærværende og engasjerte i barnets trivsel og utvikling**
- **Ha fokus på barns omsorg for hverandre**
- **Ville bygge en god relasjon til alle barn**

3.3.1 Forventninger til voksenadferden i barnehagen

En **MODEN** voksen rollemodell som:

- tar personlig ansvar
- er trygg på seg selv, og bevisst sine egne kvaliteter
- har evne til å kanalisere og kontrollere egne følelser
- er bevisst og kan forholde seg til egen og andres sosiale arv
- villig til å motta veiledning og evner å endre praksis

En **AKTIV OBSERVERENDE** voksen rollemodell som:

- benytter systematisk observasjon
- er bevisst enkelt barn, foreldre og personalets forutsetninger, ønsker og behov
- fremhever hvert enkelt barns sterke sider

En voksen rollemodell som er **VILLIG TIL SAMHANDLING**:

- er samarbeidsvillig og slipper andre til
- har evnen til å omgå andre mennesker og bidrar til trivsel
- undrer seg sammen med barnet
- har humor og viser glede

En **FORSTÅELSEFULL** og **RETTFERDIG** voksen rollemodell som:

- forlenger og forsterker barnets yringer
- er ydmyk i forhold til hvordan familier velger å leve sine liv
- behandler hvert enkelt barn individuelt ut fra behov og ståsted

En **TYDELIG** og **BEVISST** voksen rollemodell som:

- bruker JEG- budskap
- er bevisst sitt ansiktsuttrykk, tonefall, stemmebruk og kroppsholdning
- gir personlige tilbakemeldinger
- er konsekvent og forutsigbar
- har kunnskap, innsikt og refleksjon nok til å følge opp de barna som trenger "det lille ekstra"
- legger til rette for mestringsopplevelser for hvert enkelt barn
- har evnen til å lytte
- reflekterer over egen praksis og på hvordan egne valg påvirker
- velger å innta en positiv innstilling

En **KUNNSKAPSRIK** voksen rollemodell som:

- kjenner til hva som forventes av barn på ulike alderstrinn
- vet at barns reaksjoner og sosiale ferdigheter alltid er kompetente og meningsfulle ut fra barnets synsvinkel
- vet å skille mellom selvfølelse og selvtillit

En **OMSORGSFULL** og **ANERKJENNENDE** voksen rollemodell som:

- handler omsorgsfullt ovenfor alle barn en er betrodd
- viser omsorg overfor familier og medarbeidere
- ser, bekrefter og ivaretar barnas behov
- er klar over og aksepterer at alle har rett til sin egen oppfatning
- gir barn rett til medbestemmelse
- ser det unike i hvert enkelt barn og løfter det frem
- veileder i stedet for å kritisere
- setter grenser

Godt eksempel; voksenadferd på tur i skogen:

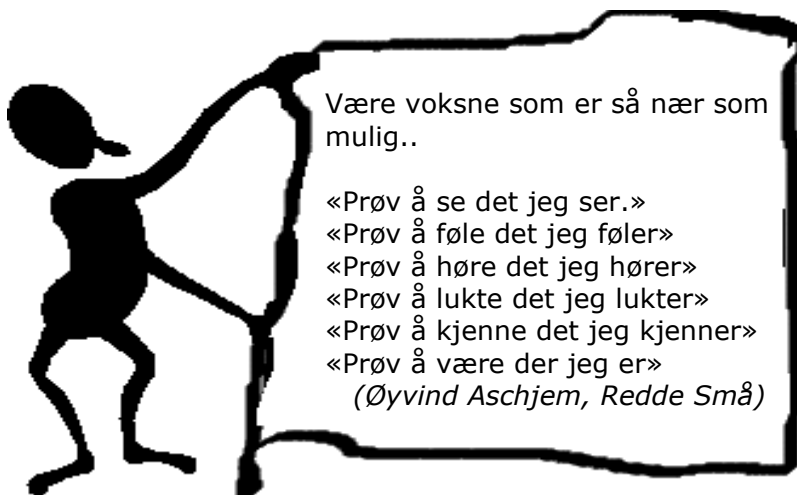
- den voksne kan litt om hva som vokser og lever i skogen
- barnas interesse fanges ved å rette oppmerksomheten mot noe dere finner eller ser («Oi, hvorfor er det så mange kongler på bakken under dette treet?»)»
- Stopp og bli med på å undersøke det barnet viser interesse

Godt eksempel; voksenadferd når aktiviteten har et bestemt mål:

- Varier og kombiner metodene som brukes
- Aktiviser kroppene, hodene, hjertene og sansene
- Barnas motivasjon avhenger av din deltakelse, entusiasme og innlevelse

Godt eksempel; voksenadferd når dere leser bok:

- den voksne har lest boka først
- barnas interesse fanges om bildene, ett ord eller uttrykk
- Innled en samtale om det dere har lest når boka er ferdig. Det går også an å leke det dere har lest.

Være voksne som er så nær som mulig..

- «Prøv å se det jeg ser.»
- «Prøv å føle det jeg føler»
- «Prøv å høre det jeg hører»
- «Prøv å lukte det jeg lukter»
- «Prøv å kjenne det jeg kjenner»
- «Prøv å være der jeg er»

(Øyvind Aschjem, Redde Små)

3.4 Satsing på språk

Vårt mål for språk:

- **Alle barnehagene har gode og stimulerende språkmiljø (fysisk tilrettelegging, organisering av dagen, personalfokus) for alle barn.**
- **Alle ansatte benytter alle muligheter gjennom dagen til å gi alle barn mulighet til å utvikle språket.**
- **Alle ansatte har kompetanse om språkutvikling og sin egen rolle i barnehagenes språkmiljø.**
- **Alle foresatte får informasjon og inspirasjon til å hjelpe sitt barn til et godt språk.**

Områder i «Språktråden»	Tiltak
<ul style="list-style-type: none"> ✗ "Snakk med meg" ✗ "Gi meg noe å snakke om" ✗ "Les og fortell for meg" ✗ "Tren med meg" ✗ "Språkkartlegging" ✗ "Lurt å kunne før skolestart" ✗ "Kompetanse" ✗ Gi foresatte gode råd om språkstimulering 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Handlingsplan i hver barnehage ✗ Sjekklista; «Min knutepraksis» der den enkelte ansatte sjekker ut sin egen rolle som språkforbilde og – stimulator ✗ Kartleggingen av barnehagens språkmiljø skal gjøres jevnlig ✗ Språktrekanten ✗ Hefte om innhold i førskolegruppene ✗ Jevnlig oppdatering og intern kursing ✗ I daglige situasjoner, i samtaler med foresatte og via temamøter
<ul style="list-style-type: none"> ✗ For å komme tidlig inn med språkstimulerende tiltak og eventuell spesiell trening for barn som trenger dette, har Kragerø barnehagene ansatt egen logoped som både jobber med enkeltbarn og som språkveileder ute i barnehagene. 	
<ul style="list-style-type: none"> ✗ Nyttige verktøy: <ul style="list-style-type: none"> - Språkløyper - Kragerøbarnehagenes «Knutehfte om språk» 	

3.4.1 Språktrekanten

SPRÅKTREKANTEN er en modell som viser hva som forventes av barnehagen i forhold til språkstimulering og gjenkjenning av språkvansker tidligst mulig. Trekanten er delt i to og beskriver hva slags tiltak som skal settes i gang for å stimulere språket til ALLE, NOEN, NOEN FÅ og FÅ barn, og hvilket kartleggingsverktøy som skal brukes.

Modellen er delt inn i 4 deler:

ALLE: Tiltak og kartlegging for å sikre et godt språkmiljø for alle barn

- ✘ Dette er grunnmuren i barnehagen og beskriver fundamentet for hvordan barnehagen skal jobbe med språkstimuleringen av alle barn. Tiltakene er basert på nyere forskning som sier at barnehagens språkmiljø, det vil si voksenrollen og organisering av barnehagedagen, er den viktigste forutsetningen for nok og god språkstimulering.
- ✘ Tiltakene bedrer også muligheten til å fange opp barn med forsinka språkutvikling så tidlig som mulig fordi tiltakene fokuserer på aktiviteter som setter språk i fokus, og poengterer personalets rolle

NOEN: Barn som vekker litt bekymring og som trenger en ekstra innsats for å komme videre i sin språkutvikling

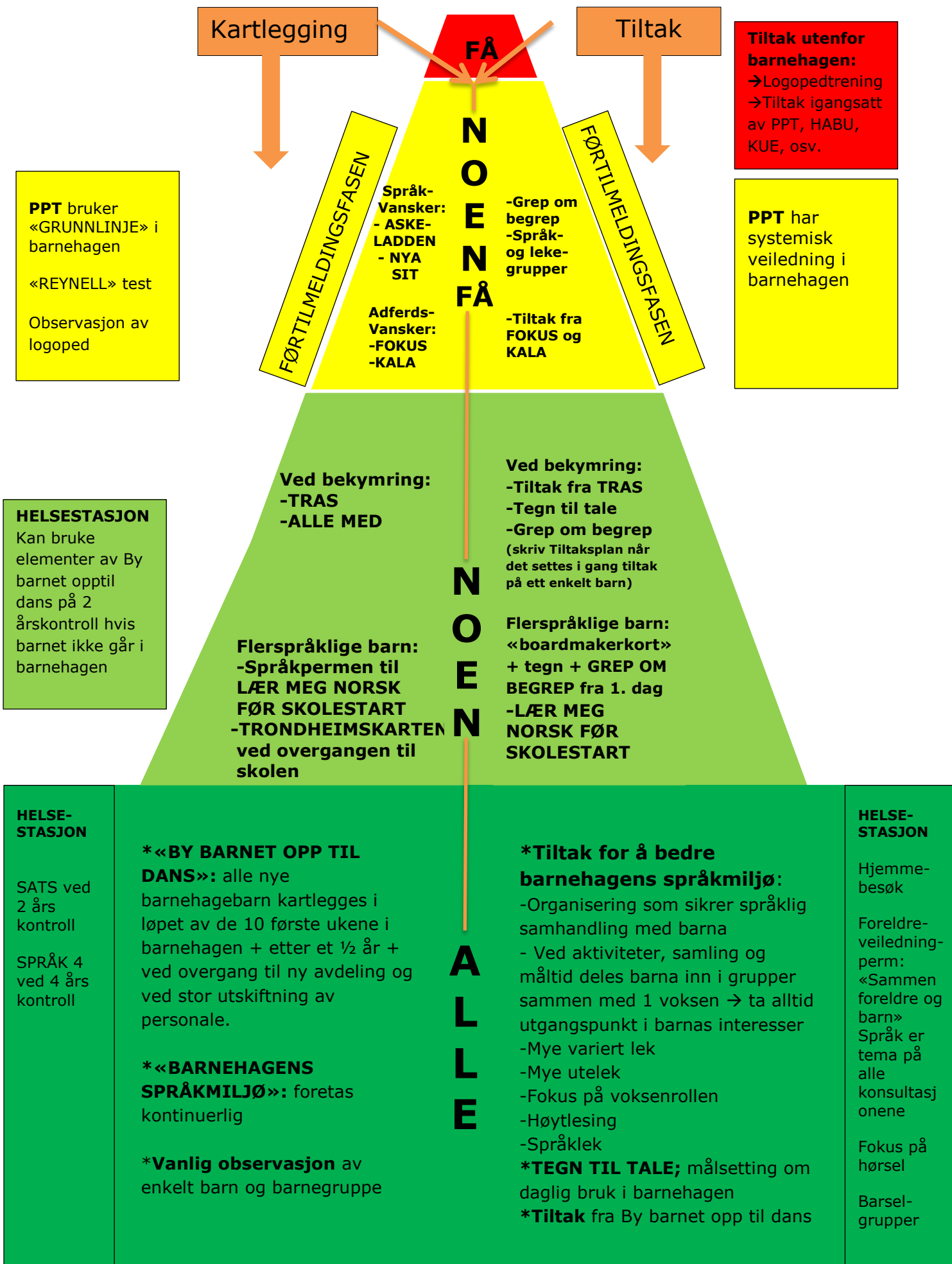
NOEN FÅ: Barn som vekker bekymring og som trenger mer spesifikk innsats enn det som allerede er prøvd
- FØRTILMELDINGDFASEN

FÅ: De barna som har store vansker og som får oppfølging av andre instanser utenfor barnehagen

*«SATS», «SPRÅK 4» → Språktestingsverktøy brukt av helsestasjonen
*«BY BARNET OPP TIL DANS», «BARNEHAGENS SPRÅKMILJØ», «LÆR MEG NORSK FØR SKOLESTART», «TRAS», «ASKELODDEN», «NYA SIT», «TRONDHEIMSKARTEN» → Språkkartlegging brukt i barnehagen
*«FOKUS», «KALA», «ALLE MED» → Kartlegging av adferd og lek brukt i barnehagen
*«TEGN TIL TALE», «GREP OM BEGREP» → Språkstimulering brukt i barnehagen
*«REYNELL» test → Språktest brukt av logoped og PPT
*«GRUNNLINJE» → kartlegging brukt av PPT ute i barnehagen

SPRÅKTREKANTEN: KRAGERØ BARNEHAGENES TIDLIGE INNSATS PÅ SPRÅK

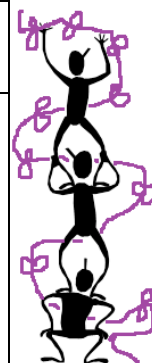
3.5 Satsing på sosial kompetanse

Vårt mål for sosial kompetanse:

- **Alle barnehagene jobber med utviklingen av barnas sosiale kompetanse sett i perspektiv av at dagens barnehagebarn er morgendagens verdensborgere**
- **Alle barnehagene er organisert på en måte som gir barna gode og utviklende erfaringer fra sosialt samspill**
- **Alle ansatte har kompetanse om barns sosiale utvikling og sin egen rolle i forhold til hvordan de kan bidra til at hvert enkelt barn utvikler sin sosiale kompetanse**
- **Alle ansatte er bevisst på sin egen relasjon til barna**
- **Alle ansatte er observante på relasjonene mellom barna slik at ingen utsettes for mobbing eller utvikler "mobbeadferd"**
- **Alle foresatte kan få råd og støtte som oppdragere**

Områder i «Den sosiale tråden»	Tiltak
<ul style="list-style-type: none"> ✗ VEIEN FRAM;<ul style="list-style-type: none"> - barnehagens rolle - robuste barn - hvor er "våre" barn i sin utvikling - organisering og tilrettelegge - kunnskap om utvikling ✗ HER ER JEG OG DER ER DU;<ul style="list-style-type: none"> - utvikling av sosiale kompetanse - den gyldne regel - samvær og vennskap - Lekeadferd - mobbing - barns medvirkning ✗ VOKSENROLLEN;<ul style="list-style-type: none"> - gode rollemodeller - relasjoner med barn, - barneperspektiv ✗ SAMARBEID MED FORESATTE;<ul style="list-style-type: none"> - oppdrageransvar - hjelp, råd og støtte	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Handlingsplaner i hver barnehage ✗ Enhetens plan mot mobbing ✗ Bruk av Steg for Steg programmet ✗ Jevnlig oppdatering og intern kursing ✗ Samarbeid med foresatte i daglige situasjoner, i samtaler og via temamøter

3.5.1 Innsats mot mobbing

Vårt mål i innsatsen mot mobbing:
I Kragerøbarnehagene starter det forebyggende arbeidet mot mobbing tidlig. Personalet ivaretar barna, sikrer at de blir en del av et inkluderende og trygt fellesskap, og arbeider for at dagens barnehagebarn verken skal oppleve å bli krenket eller kommer til å krenke andre i framtiden.

Kragerø barnehagene har laget en felles plan for å oppdage og hindre mobbing i Kragerøbarnehagene; « HER ER JEG OG DER ER DU».

Hver barnehage skal lage sine egne handlingsplaner utfra punktene:

- ✗ Oppdage og hindre mobbing ved å være aktive, tydelige, synlige voksne i lek og aktivitet sammen med barna
- ✗ Oppdage og hindre mobbing ved å ha sosial kompetanse og språk som forebyggende tiltak
- ✗ Oppdage og hindre mobbing ved å ha en organisering som fremmer vennskap og gode relasjoner

4. Fysisk aktivitet og sunn mat

Vårt mål for fysisk aktivitet:

I Kragerøbarnehagene kan alle barnehagebarn utfolde seg fysisk både inne og ute. Gjennom økt fokus på fysisk aktivitet i barnehagene skal alle barn stimuleres til å være aktive, også de som av en eller annen grunn velger bort fysisk aktivitet.

For de aller fleste barn er det naturlig å gå, løpe, hoppe og sprette uansett om de er inne eller ute; fordi det er en del av en lek eller bare fordi det er gøy. Det å være fysisk aktivitet setter i gang prosesser som fører til utvikling av alt fra motorikk og språk til økt selvfølelse og god læring om seg selv og omgivelsene.

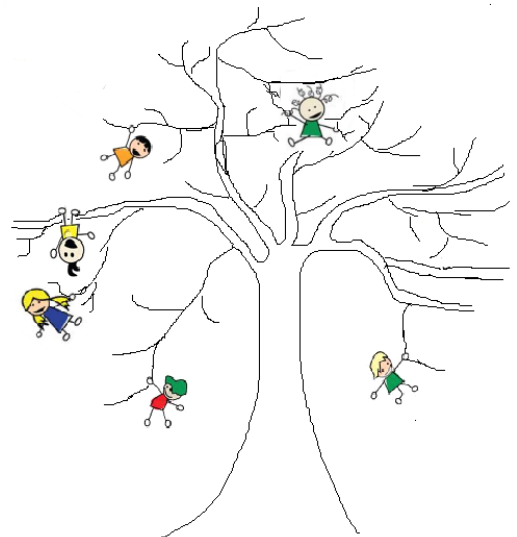
Hver enkelt barnehage skal ha handlingsplaner for hvordan de skal sikre:

- ➔ Tilrettelegging inne og ute i barnehagen
- ➔ Både innemiljø og utemiljø skal innby til deltagelse og selvstendighet, inspirere til fysisk aktivitet, hvile og gode sanseopplevelser. Miljøene bør være tilrettelagt for alle barn – uansett behov.
- ➔ Barn og voksne i lek og aktivitet i friluft minimum 2 timer hver dag. Minst tre ganger i uken skal barna være så aktive at de blir andpustne og varme
- ➔ Organisering av utetida som sikrer språkstimulering, «sosial trening» og fysisk aktivitet
- ➔ Trening av motorikk og fysisk aktivitet gjennom medvirkning og deltakelse i naturlige situasjoner

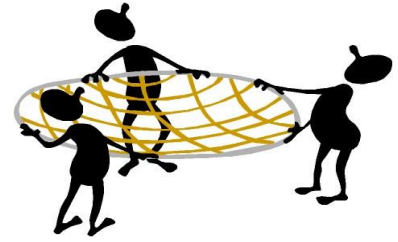
Robuste barn vokser på trær

Å være i aktivitet ute hele året – i all slags vær – er avgjørende for at barna skal fortsette å glede seg over naturen og det været vi faktisk har. Godt vær er for barn alt vær de kan bruke til noe, og glede seg over. Barn gleder seg naturlig over vær som voksne gjerne gremmes over. Forestillinger om «dårlig vær» er kulturbetinget og kan påvirke negativt både utvikling av stedstilhørighet og livskvalitet. Norge er det landet i verden som har størst andel av arealet sitt nord for polarsirkelen. Da er det et poeng at vi ikke fratar femåringen gleden over sludd, snø og is.

Kilde: Friluftsrådernes Landsforbund

5. Tidlig innsats

Med tidlig innsats menes å identifisere og håndtere en utfordring på et så tidlig tidspunkt at utfordringen forsvinner eller blir redusert med begrenset innsats. Det kan dreie seg om utfordringer knyttet til barnets utvikling eller omsorg og oppfølging.

Kragerø kommune satser på forebyggende arbeid uansett om det gjelder motoriske vansker, språkvansker eller hjelp til familiesituasjoner. Det betyr at jo tidligere et barn kan få hjelp og støtte jo større mulighet har det til å få en god barndom, klare skolegangen og få ett godt liv som voksen.

Helsedirektoratets veileder [«Fra bekymring til handling»](#) og Kragerø kommunes «Se meg» perm beskriver hvordan barnehagen kan fange opp tegn på at et barn ikke får den oppfølgingen og omsorgen det har behov for, og hva barnehagen skal gjøre.

Vårt mål for tidlig innsats:

I Kragerøbarnehagene:

- **fanger personalet opp tegn på at et barn trenger ekstra hjelp og støtte i sin utvikling**
- **fanger personalet opp tegn på at et barn ikke får den oppfølgingen og omsorgen det har behov for**
- **personalet er kjent med rutiner og saksgang, og bidrar til at tiltak kommer raskt i gang.**

5.1 Barnehagens bidrag til rask hjelp og tidlige tiltak:

- ✘ Innad i barnehagen
- ➔ Kartlegge og observere barnet i daglige situasjoner, slik at det foreligger god dokumentasjon om barnets styrker og vansker fra miljøer og i sammenhenger der barnet er kjent og trygg.
- ➔ Prøve ut tiltak innenfor det ordinære tilbudet som kan ha innvirkning på barnets utvikling og fungering (for eksempel organisering av hverdagen, gruppeinndeling, barn – voksen relasjonen)
Utprøvingen av tiltak dokumenteres

- Barnesamtaler ved en begynnende bekymring
- godt samarbeid med foreldre bygget på gjensidig tillit til at alle vil barnets beste
- God informasjon om barnet og familien via punktene i foreldresamtalene
- Foreldre skal være informert om barnehagens plikt til å agere ved bekymring og mistanke
- God informasjon til foreldre om tidlig innsats og barnehagens muligheter til å komme raskt i gang med støtte og hjelp
- Informasjon til foreldre om at PPT, helsestasjonen, barnevernet og andre tjenester er støtteapparat som kan hjelpe i vanskelige situasjoner
- Informasjon om TIBIR (foreldrerådgiving)
- God informasjon og dialog med foresatte raskt etter at barnehagen har begynt å bekymre seg for barnet (gjelder ikke ved mistanke om vold eller overgrep)
- Kontakt med støttetjenester
  - Drøfte i oppvekstteam eller systemtid med PPT om de andre instansene har noen tanker om tiltak som kan settes i gang umiddelbart. (Husk samtykke ellers må det drøftes anonymt)
  - Eventuelt henvise til PPT for videre utredning og eventuell sakkyndig vurdering og enkeltvedtak.

Linker:

[Den vanskelige samtalen](#)
[«Fra bekymring til handling»](#)

MÅL: tidlig innsats	FOR Å NÅ MÅLET MÅ VÅR BARNEHAGE:	FOR Å NÅ MÅLET MÅ JEG:
<p>..... Barnehage fanger personalet opp tegn på at et barn trenger ekstra hjelp og støtte i sin utvikling</p>		
<p>I ..barnehage fanger personalet opp tegn på at et barn ikke får den oppfølgingen og omsorgen det har behov for</p>		
<p>.....barnehage er personalet kjent med rutiner og saksgang, og bidrar til at tiltak kommer raskt i gang.</p>		

6. Kulturelt mangfold i barnehagen

Med kulturelt mangfold menes at man har mennesker med ulike kulturelle bakgrunner og etnisiteter som likeverdige deltakere i gruppa.

Vårt mål for kulturelt mangfold:

I Kragerøbarnehagene bidrar de ansatte til:

- **at barn og foreldre opplever at det er positivt at barnehagen kan bestå av mennesker med forskjellige språk, forskjellige kulturer og med ulik livssyns bakgrunn**

6.1 Barnehagens arbeid med kulturelt mangfold

- gi barna opplevelser og kjennskap til merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og religioner og livssyn som er representert i barnehagen og lokalsamfunnet
- bidra til at barna får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier
- bidra til at barna får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og å leve sammen på
- bidra til at barna utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap

MÅL: kulturelt mangfold	FOR Å NÅ MÅLET MÅ VÅR BARNEHAGE:	FOR Å NÅ MÅLET MÅ JEG:
<p>I .barnehage gis barna opplevelser og kjennskap til merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og religioner og livssyn som er representert i barnehagen og lokalsamfunnet</p>		
<p>..... Barnehage bidrar til at barna får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier</p>		
<p>.....barnehage bidrar til at barna får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og å leve sammen på</p>		
<p>.....barnehage bidrar til at barn utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap</p>		

7. Gode overgangsrutiner

Overganger representerer veiskiller i livet. Det er slutt på noe kjent, og det er starten på noe ukjent. Barnehagens oppgave er å gjøre denne overgangen så lett som mulig for barna. Overgangsrutiner pålegger både de som sender fra seg og de som mottar barnet ett ansvar for å forberede, vise interesse og legge til rette for god oppstart, på en måte som gjør at barnet føler seg velkommen og får en følelse av at det har kommet til et trygt sted.

7.1 Overgang hjem barnehage

Vårt mål for overgang hjem barnehage:

I Kragerøbarnehagene blir barnet tatt i mot av en kontaktperson som setter av tid til å bli kjent med barn og Foreldre og som lærer seg hvordan barnet uttrykker behov og hva som gir det trøst og trygghet.

Barnehagen gir foresatte råd og veiledning om deres rolle for at oppstarten skal bli en god opplevelse for barnet og dem.

➔ Forventninger til foresatte:

- Besøk gjerne barnehagen før oppstarten på eget initiativ
- Snakk positivt om barnehagen til barnet; Vis at du som foresatt vei at barnehagen er en trygg og fin plass å være
- Gi barnehagen god informasjon om barnet ditt
- Møt opp på oppstartsamtalet
- Snakk med personalet, og bli enige om hvordan det er best å organisere din tilstedeværelse de første dagene

➔ Forventninger til barnehagen:

- Send velkomstbrev og arranger eventuelt møte for nye foresatte
- Barn og foresatte kan eventuelt inviteres på besøk
- Fordel kontaktperson til alle nye barn
- Planlegg hva som skal skje under tilvenningsdagene
- Innkall til oppstartsamtale i løpet av de første ukene

MÅL: overgangen hjem barnehage	FOR Å NÅ MÅLET MÅ VÅR BARNEHAGE:	FOR Å NÅ MÅLET MÅ JEG:
<p>I . barnehage blir barnet tatt i mot av en kontaktperson som setter av tid til å bli kjent med barn og Foreldre og som lærer seg hvordan barnet uttrykker behov og hva som gir det trøst og trygghet.</p>		
<p>..... Barnehage gis foreldre råd og veiledning om deres rolle for at oppstarten skal bli en god opplevelse for barnet og dem</p>		

7.2 Overgang barnehage – barnehage

**Vårt mål for overgang barnehage barnehage:
Overgangsrutinene skal bidra til at barn som bytter barnehage
skal være godt forberedt på hverdagen i den nye barnehagen.**

➔ Forberedelse til overgangen:

- Avsenderbarnehagen gir god og tilstrekkelig informasjon om enkelt barnet til mottakerbarnehagen
- søker ressurser til støttepedagog ved behov
- pedagogisk leder og kontaktperson for enkelt barn er fastsatt før tilvenning
- Samtale mellom pedagogisk leder i avsenderbarnehage og pedagogisk leder i mottakerbarnehage
- Barnehageleder i mottaksbarnehagen deltar på samtaler der det dreier seg om barn som vil ha behov for ekstra oppfølging

7.3 Overgang barnehage skole

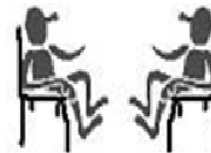
Vårt mål for overgang barnehage skole:
Barn og foresatte opplever at Kragerøbarnehagene bidrar til at overgangen til skolen blir god gjennom:

- **Kontinuerlig innsats på språk og sosial kompetanse, lek og selvstendighet**
- **Oppfølging av overgangsrutinene som skal gjøre barnet til en tryggest mulig skolestarter**
- **Overføring av informasjon og kunnskap til skolen om enkelt barnet i samråd med foresatte**

➔ Utdrag fra overgangsrutinene mellom Kragerøbarnehagene og skolene i Kragerø kommune

Hele året:	Barnehagene har førskolegrupper der innholdet hentes fra hefte «Innholdet i Kragerø barnehagenes førskolegrupper»
	Skolestarterne samles jevnlig på tvers av de barnehagene som har barn som skal til samme skole (Frydensborg + Kalstad + Rømerverven + Siritun + Solsikke) (Hellekirken + Årø) (Sannidal + Årø)
April	I en samtale med foresatte gjennomgås «overgangsskjema» i samarbeid med de foresatte.
Mai	Overgangssamtaler mellom Pedagogisk leder, kontaktlærer og SFO leder om gruppe og enkeltbarn (der det foreligger samtykke)
	Skolestarterne besøker skolen / SFO og møter fadderklassen sin * Når det er skolestartere som skal begynne på en annen skole enn nærskolen må de foresatte ta ansvar for at barnet blir kjent med den skolen det skal gå på

MÅL: overgangen barnehage skole	FOR Å NÅ MÅLET MÅ VÅR BARNEHAGE:	FOR Å NÅ MÅLET MÅ JEG:
<p>I ..barnehage er det Kontinuerlig innsats på språk og sosial kompetanse, lek og selvstendighet</p>		
<p>..... Barnehage følger opp overgangsrutinene som skal gjøre barnet til en tryggest mulig skolestarter</p>		
<p>.....barnehage overføres informasjon og kunnskap til skolen om enkelt barnet i samråd med Foreldrene</p>		

8. Samarbeid hjem barnehage

De foresatte er barnas viktigste ressurs og støttespillere. Godt samarbeid er avgjørende for at flest mulig barn og unge skal få en god oppvekst, få utnyttet sitt potensial og etter hvert gjennomfører skoleløpet.

Vårt mål for samarbeid hjem barnehage:
I Kragerøbarnehagene møter personalet de foresatte med respekt og tillit til at de vil sitt barns beste.

8.1 Samarbeid om enkeltbarnet

Arena	Hvordan foregår samarbeidet
Daglig kontakt når barnet kommer i barnehagen	<ul style="list-style-type: none"> -Barnet blir ønsket velkommen av personalet -De foresatte bidrar til at barnet føler seg trygg på at det får en bra dag i barnehagen - De foresatte sørger for å gi viktige beskjeder knyttet til barnet
Daglig kontakt når barnet blir henta i barnehagen	<ul style="list-style-type: none"> -Personalet gir en kort oversikt over barnets dag i barnehagen - De foresatte viser interesse for det barnet har gjort denne dagen
Kommunikasjon via MyKid	<ul style="list-style-type: none"> -Barnehagen legger ut informasjon, beskjeder og bilder, eventuelt tekst, fra dagen i dag -De foresatte holder seg oppdatert på informasjon og beskjeder -De foresatte legger inn fravær og meldinger
Samtaler med foresatte	<p>Barnehagen inviterer til:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Oppstartsamtale* når barnet begynner i barnehagen ➔ Foresattsamtale* minst en gang i året ➔ Overgangssamtale* for skolestartere <p>Både de foresatte og barnehage kan be om samtale ved behov</p>
Råd og veiledning	De foresatte kan be om TIBIR veiledning (- et program for forebygging og behandling av samspillsutfordringer for foresatte med barn i alderen 3 – 12 år)

8.2 Samarbeid på gruppenivå

Arena	Hvordan foregår samarbeidet
Foreldreråd Samarbeids- utvalg	-Foreldrerådet består av de foresatte til alle barna. -Behandler saker som er viktige for å få en god barnehage -Samarbeidsutvalget består av foresattrepresentanter valgt av foreldrerådet og likt antall representanter fra ansatte i barnehagen -Et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ -Barnehageeieren legger fram viktige saker for foreldrerådet og samarbeidsutvalget
Møter for de foresatte	-Barnehagen arrangerer møter for alle foresatte, eller grupper av foresatte minst en gang hvert barnehageår. -Møtene skal gi de foresatte innblikk i hverdagen i barnehagen, eller det kan tas opp aktuelle tema.
Brukerundersøkelser	-Barnehagene i Kragerø sender ut små undersøkelser i løpet av året for å få tilbakemeldinger fra foresatte på spesifikke områder.
Arrangementer	-Ulike arrangementer der barn og foresatte inviteres skal gi godt samarbeid, også de foresatte imellom.

8.3 Forventninger til foresatte:

- ✘ Sørger for at barnet kommer i barnehagen til avtalt tid. Gi alltid beskjed hvis barnet ikke kommer.
- ✘ Passer på at alt som er nødvendig for en aktiv dag ute og inne i barnehagen er tilgjengelig hver dag.
- ✘ Passer på at barnet får nok søvn sånn at det er opplagt til å være i barnehagen.
- ✘ Følger opp informasjon som blir gitt i barnehagen og på MyKid
- ✘ Møter på samtaler og foreldremøter.
- ✘ Gir beskjed hvis det er endringer i familiens livssituasjoner
- ✘ Tar deg litt god tid når du henter og leverer barnet ditt (i alle fall av og til)
- ✘ Snakk positivt om barnehagen til barnet ditt

8.4 Samtaleskjema

Kragerø kommune satser på forebyggende arbeid uansett om det gjelder motoriske vansker, språkvansker eller hjelp til familiesituasjoner. Det betyr at jo tidligere ett barn kan få hjelp og støtte jo større mulighet har det til å få en god barndom, klare skolegangen og få ett godt liv som voksen.

Spørsmålene dere foresatte blir stillet i samtalene kan oppleves som personlige og nærgående, men har kun en hensikt om å gjøre det beste for barnet, og som sagt komme tidlig i gang med eventuell hjelp og støtte. Alle foresatte vil bli spurt de samme spørsmålene. Bakgrunnen for spørsmålet om det er noe i familiens livssituasjon som gjør at det kan bli vanskelig å oppfylle forventningene som stilles til rollen som foresatt, er det faktum at barn som lever med kronisk sykdom, psykisk sykdom, konflikter mellom foresatte, samlivsbrudd, vold eller rus kan bli så berørt av dette at deres utvikling og adferd blir påvirket. Det samme kan gjelde barn som lever i familier der det er økonomiske problemer, og som bor i belastede og utrygge nabolag.

De foresatte bestemmer selv om de vil besvare spørsmålene eller ikke. Det er pedagogisk leder eller pedagog som har oppstartsamtalen med foresatte. Dersom det er opplysninger foresatte ikke vil at flere enn pedagogisk leder og barnehageleder skal vite om kan det gis beskjed om under samtalen.

Ansatte i barnehagen er underlagt taushetsplikt og kan bare gi opplysninger om barnet videre når foresatte samtykker til det. Dette gjelder ikke når det er opplysninger som kommer inn under offentlig ansattes meldeplikt. (Hvis offentlige myndigheter har grunn til å tro at et barn blir utsatt for alvorlig omsorgssvikt eller mishandling, har de plikt til å melde saken videre til barnevernet.)

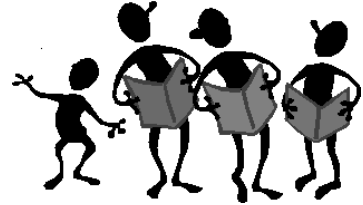
Samtykket skal være «informert», det vil si at de foresatte vet hvilke opplysninger som skal utveksles og hvordan opplysningene skal brukes. Samtaleskjemaet makuleres av barnehagen når barnet begynner på skolen.

Beskrivelse av barnet
<ul style="list-style-type: none">
• Hva liker barnet å gjøre?
• Hva gjør barnet glad?
• Hvordan trøste og roe ned?
• Er det aktiviteter/ situasjoner som virker skremmende på barnet, eller som barnet liker spesielt dårlig?
• Trenger barnet ekstra omsorg/tilrettelegging i enkelte situasjoner?
• Hvordan utvikler barnet seg språklig? (babler det, kan si noen ord, forstår alt som blir sagt..)
• Hvordan fungerer barnet når det må gjøre ting det ikke har valgt selv?
• Hvordan er rutinene når det gjelder Søvn, Mat, vaner osv.?
Familie og nettverk
<ul style="list-style-type: none">
• Hvem består barnets familie av?
• Andre viktige personer for barnet?
• Hvordan ser hverdagen ut hos dere?
• Hva er viktig for dere i barneoppdragelsen?
• Hvordan setter dere grenser for barnet? Har det vært vanskelig?
• Har barnet vært vitne til eller selv opplevd skremmende hendelser?<ul style="list-style-type: none">
○ Eks brann, ulykke, alvorlig sykdom, vold, rus
• Har barnet opplevd at noen rundt det blir veldig sinte, har ødelagt ting, klapset, slått, truet?
• Har dere eller andre i barnets nære nettverk hatt eller har vansker i forhold til rusmidler?
Andre relevante ting
<ul style="list-style-type: none">
• Har noen i nær familie lese- og skrivevansker?
• Er det noe ved barnet ditt som bekymrer deg?
• Har dere kontakt med hjelpeinstanser slik som PPT, barnevern, Barne- og Ungdomspsykiatrien, Voksenpsykiatriske, eller andre..?
• Er det opplysninger om barnets helse (syn, hørsel, ev. allergier o.a.) som barnehagen bør vite?
• Hva er dere opptatt av at barnet skal oppleve og lære i barnehagen?
• Er det noe vi bør ha særlig fokus på for å støtte barnet best mulig i hverdagen og i sin utvikling?
• Er noe i familiens livssituasjon som gjør at det kan bli vanskelig å oppfylle forventningene som stilles til rollen som foresatt?

MÅL: samarbeid hjem barnehage	FOR Å NÅ MÅLET MÅ VÅR BARNEHAGE:	FOR Å NÅ MÅLET MÅ JEG:
<p>I ... barnehage møter personalet foreldrene med respekt og tillit til at de vil sitt barns beste.</p>		
<p>I ... barnehage:</p> <ul style="list-style-type: none"> - blir ønsket velkommen av personalet - gir personalet en kort oversikt over barnets dag i barnehagen - Legges det ut informasjon, beskjeder og bilder, eventuelt tekst, fra dagen i dag 		
<p>I ... barnehage kan Foreldre be om råd og veiledning ved behov</p>		

9.0 Planlegging, dokumentasjon, vurdering

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes slik at barna får et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Barn og foresatte har rett til medvirkning i disse prosessene.

✘ Planleggingen skal:

- bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen
- synliggjøre hvordan barnehagen tolker og realiserer rammeplanen
- være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten
- baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe
- baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foresatte

✘ Vurdering skal inneholde:

- spørsmålene; Hva gjør vi, hvordan gjør vi det, hvordan gikk det, hva kan vi gjøre bedre neste gang?
- faglige og etiske problemstillinger
- observasjon av barnets trivsel og allsidige utvikling
- barnets erfaringer og synspunkter

✘ Dokumentasjon skal:

- gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen og hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen
- få fram barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling
- ha et etisk perspektiv
  - o Personopplysninger skal behandles i samsvar med personopplysningsloven. Dette innebærer blant annet at det normalt kreves samtykke fra foresatte dersom barnehagen skal dele personopplysninger med andre instanser. Foresatte har rett til å se og få utlevert dokumentasjon om egne barn.

MÅL: planlegging, dokumentasjon, vurdering	FOR Å NÅ MÅLET MÅ VÅR BARNEHAGE:	FOR Å NÅ MÅLET MÅ JEG:
<p>I ... barnehage bidrar planleggingen til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen</p> <p>-synliggjøre hvordan barnehagen tolker og realiserer rammeplanen</p> <p>-være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten</p> <p>-baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe</p> <p>-baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og Foreldre</p>		
<p>I ... barnehage vurderes det utfra spørsmålene; Hva gjør vi, hvordan gjør vi det, hvordan gikk det, hva kan vi gjøre bedre neste gang?</p> <p>-faglige og etiske problemstillinger</p> <p>-observasjon av barnets trivsel og allsidige utvikling</p> <p>-barnets erfaringer og synspunkter</p>		
<p>I ... barnehage gir dokumentasjonen</p> <ul style="list-style-type: none"> - foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen og hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen -få fram barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling -ha et etisk perspektiv 		